

УДК 517.51

Сердюк А.С., Мусієнко А.П. (Інститут математики НАН України, Київ)

A.S. Serdyuk, A.P. Musienko¹

**Нерівності типу Лебега для сум Валле Пуссена на множинах
аналітичних та цілих функцій**

**Lebesgue-type inequalities for de la Vallée Poussin sums on the sets
of analytic and entire functions**

For the functions from sets $C_\beta^\psi C$ and $C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, generated by sequences $\psi(k) > 0$ satisfying the condition d'Alembert $\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\psi(k+1)}{\psi(k)} = q$, $q \in [0, 1)$, asymptotically unimprovable estimates for deviations of de la Vallée Poussin sums in the uniform metric, which are represented in terms of values of the best approximations of (ψ, β) -differentiable functions of this sort by trigonometric polynomials in the metrics L_s are obtained. Proved that received estimates are unimprovable on some important functional subsets.

Для функцій з множин $C_\beta^\psi C$ та $C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, породжуваних послідовностями $\psi(k) > 0$, що задовольняють умову Даламбера $\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\psi(k+1)}{\psi(k)} = q$, $q \in [0, 1)$, одержано асимптотично непокрещувані оцінки відхилень в рівномірній метриці сум Валле Пуссена, які виражаються через значення найкращих наближень (ψ, β) -похідних таких функцій тригонометричними поліномами в метриках просторів L_s . Доведено, що одержані оцінки залишаються непокрещуваними на деяких важливих функціональних підмножинах з $C_\beta^\psi C$ та $C_\beta^\psi L_s$.

¹Робота виконана за часткової підтримки Державного фонду фундаментальних досліджень України (проект № GP/Ф36/068)

Для функций из множеств $C_\beta^\psi C$ и $C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, порождаемых последовательностями $\psi(k) > 0$, удовлетворяющих условию Даламбера $\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\psi(k+1)}{\psi(k)} = q$, $q \in [0, 1)$, получены асимптотически наилучшие оценки отклонений в равномерной метрике сумм Валле Пуссена, выражающиеся через значения наилучших приближений (ψ, β) -производных этих функций тригонометрическими полиномами в метриках пространств L_s . Доказана, наилучшая оценка полученных оценок на некоторых важных функциональных подмножествах из $C_\beta^\psi C$ и $C_\beta^\psi L_s$.

Нехай C — простір 2π -періодичних неперервних функцій f з нормою $\|f\|_C = \max_t |f(t)|$; L_s — простір 2π -періодичних сумовних функцій з нормою

$$\|f\|_s = \|f\|_{L_s} = \begin{cases} \left(\int_0^{2\pi} |f(t)|^s dt \right)^{\frac{1}{s}}, & 1 \leq s < \infty, \\ \text{ess sup}_{0 \leq t \leq 2\pi} |f(t)|, & s = \infty. \end{cases}$$

В даній роботі розглядаються множини $L_\beta^\psi \mathfrak{N}$ і $C_\beta^\psi \mathfrak{N}$ періодичних функцій, які було введено О.І. Степанцем [1, 2] наступним чином. Нехай f — 2π -періодична, сумовна функція ($f \in L_1$) і

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx) \equiv \sum_{k=0}^{\infty} A_k(f; x)$$

— її ряд Фур'є. Нехай, далі, $\psi(k)$ — довільна послідовність дійсних чисел і β — фіксоване дійсне число.

Якщо ряд

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{\psi(k)} \left(a_k \cos \left(kx + \frac{\beta\pi}{2} \right) + b_k \sin \left(kx + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right)$$

є рядом Фур'є деякої сумовної функції φ , то цю функцію називають (ψ, β) -похідною функції f і позначають через f_β^ψ [1, с. 25]. Множину всіх функцій f , які задовольняють таку умову, позначають через L_β^ψ . Якщо $f \in L_\beta^\psi$ і в той же час $f_\beta^\psi \in \mathfrak{N}$, де \mathfrak{N} — деяка підмножина з $L_1^0 = \{\varphi \in L_1 : \int_{-\pi}^{\pi} \varphi(t) dt = 0\}$, то записують $f \in L_\beta^\psi \mathfrak{N}$. Якщо $F_\beta^\psi = f$, то функцію F називають (ψ, β) -інтегралом функції f , при цьому записують $F(x) = \mathcal{J}_\beta^\psi(f; x)$. Покладемо $L_\beta^\psi \cap C = C_\beta^\psi$, $L_\beta^\psi \mathfrak{N} \cap C = C_\beta^\psi \mathfrak{N}$. Надалі в ролі \mathfrak{N} виступатимуть простори C чи L_s , $1 \leq s \leq \infty$, або ж деякі їх підмножини.

В рамках роботи будемо вважати, що послідовність $\psi(k)$, яка породжує класи $L_\beta^\psi \mathfrak{N}$ і $C_\beta^\psi \mathfrak{N}$ додатна і задовольняє умову \mathcal{D}_q , $q \in [0, 1)$, яка полягає у виконанні наступної рівності:

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\psi(k+1)}{\psi(k)} = q. \quad (1)$$

В такому разі будемо використовувати запис: $\psi \in \mathcal{D}_q$. Множини $C_\beta^\psi \mathfrak{N}$, $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in (0, 1)$ складаються з 2π -періодичних функцій $f(x)$, які допускають регулярне продовження у смугу $|\operatorname{Im}z| \leq \ln \frac{1}{q}$ комплексної площини. У випадку, коли $\psi \in \mathcal{D}_0$, множини $C_\beta^\psi \mathfrak{N}$ складаються з функцій, регулярних в усій комплексній площині, тобто з цілих функцій.

Відомо [2, с. 136], що класи $L_\beta^\psi \mathfrak{N}$, $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in [0, 1)$ складаються з функцій, які майже скрізь можна зобразити у вигляді згортки

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \varphi(x-t) \Psi_\beta(t) dt, \quad \varphi \in \mathfrak{N}, \quad \varphi \perp 1 \quad (2)$$

з ядром

$$\Psi_\beta(t) = \sum_{k=1}^{\infty} \psi(k) \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right).$$

Якщо ж $f \in C_\beta^\psi \mathfrak{N}$, то рівність (2) виконується для всіх $x \in \mathbb{R}$.

У випадку, коли

$$\psi(k) = e^{-\alpha k^r}, \quad \alpha > 0, \quad r > 0 \quad (3)$$

множини $L_\beta^\psi \mathfrak{N}$ і $C_\beta^\psi \mathfrak{N}$ будемо позначати через $L_\beta^{\alpha,r} \mathfrak{N}$ і $C_\beta^{\alpha,r} \mathfrak{N}$ відповідно. Множини $C_\beta^{\alpha,r} \mathfrak{N}$ складаються з узагальнених інтегралів Пуассона (див., наприклад, [3, с. 926]), тобто функцій вигляду

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \varphi(x-t) P_{\alpha,r,\beta}(t) dt, \quad \varphi \in \mathfrak{N}, \quad \varphi \perp 1, \quad a_0 \in \mathbb{R}, \quad (4)$$

де

$$P_{\alpha,r,\beta}(t) = \sum_{k=1}^{\infty} e^{-\alpha k^r} \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right)$$

— узагальнені ядра Пуассона з параметрами $\alpha > 0$, $r > 0$, $\beta \in \mathbb{R}$. Функцію φ в рівності (4) будемо позначати через $f_\beta^{\alpha,r}$. Узагальнені інтеграли Пуассона (тобто функції f вигляду (4)) будемо позначати через $\mathcal{J}_\beta^{\alpha,r}(\varphi)$.

При $r = 1$ ядра $P_{\alpha,r,\beta}(t)$ є звичайними ядрами Пуассона з параметрами α

і β , тобто

$$P_{\alpha,1,\beta}(t) = \sum_{k=1}^{\infty} e^{-\alpha k} \cos\left(kt - \frac{\beta\pi}{2}\right),$$

а інтеграли $\mathcal{J}_{\beta}^{\alpha,1}(\varphi)$ — звичайними інтегралами Пуассона функції $\varphi \in \mathfrak{N}$. Неважко переконатися, що при $r = 1$ послідовність $\psi(k)$ вигляду (3) задовольняє умову \mathcal{D}_q , де $q = e^{-\alpha}$, а при $r > 1$ — умову \mathcal{D}_0 .

Одиничну кулю в просторі L_s , $1 \leq s \leq \infty$, позначимо через U_s : $U_s = \{f : f \in L_s, \|f\|_s \leq 1\}$. Для скорочення запису покладемо $C_{\beta}^{\psi}U_s = C_{\beta,s}^{\psi}$, $L_{\beta}^{\psi}U_s = L_{\beta,s}^{\psi}$.

Підпростір тригонометричних поліномів t_{m-1} , порядок яких не перевищує $m - 1$, позначимо через \mathcal{T}_{2m-1} . Величина

$$E_m(f)_X = \inf_{t_{m-1} \in \mathcal{T}_{2m-1}} \|f - t_{m-1}\|_X$$

є найкращим наближенням функції $f \in X \subset L_1$ в метриці простору X тригонометричними поліномами порядку $m - 1$. Далі в ролі X виступатимуть простори C або L_s , $1 \leq s \leq \infty$.

Якщо $f \in L_1$, то поліноми вигляду

$$V_{n,p}(f) = V_{n,p}(f; x) = \frac{1}{p} \sum_{k=n-p}^{n-1} S_k(f; x),$$

де $S_k(f) = S_k(f; x)$ — частинні суми Фур'є порядку k функції f , а $p = p(n)$ — певний натуральний параметр, $p \leq n$ називають сумами Валле Пуссена функції f . При $p = 1$ суми Валле Пуссена $V_{n,1}(f)$ є частинними сумами Фур'є $S_{n-1}(f)$ порядку $n - 1$, якщо ж $p = n$, то суми $V_{n,p}(f)$ перетворюються у відомі суми Фейєра $\sigma_{n-1}(f)$ порядку $n - 1$:

$$\sigma_{n-1}(f) = \sigma_{n-1}(f; x) = \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} S_k(f; x).$$

Для сум Валле Пуссена має місце нерівність Лебега (див., наприклад, [4, с. 61]):

$$\|f - V_{n,p}(f)\|_C \leq (\|V_{n,p}\| + 1)E_{n-p+1}(f)_C, \quad (5)$$

де $\|V_{n,p}\| \stackrel{\text{df}}{=} \sup_{\|f\|_C \leq 1} \|V_{n,p}(f; \cdot)\|_C$ — норма оператора $V_{n,p}$. При $p = 1$ формула (5) належить А. Лебегу [5]. Оцінки величин $\|V_{n,p}\|$ встановлювались в роботах Валле Пуссена [6], С.М. Нікольського [7], С.Б. Стечкіна [8] та ін. Подальший розвиток вказаної тематики пов'язаний з дослідженнями О.Д. Габісонії [9], А.А. Захарова [10], С.Б. Стечкіна [4] та ін. В цих роботах значення величин $\|\rho_{n,p}(f; \cdot)\|_C$, де $\rho_{n,p}(f; x) \stackrel{\text{df}}{=} f(x) - V_{n,p}(f; x)$, оцінювались через найкращі наближення $E_m(f)_C$. Зазначимо, що остаточні порядкові результати в даному напрямі належать С.Б. Стечкіну [4, с. 62], який довів, що для довільної функції $f \in C$ і будь-яких $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ виконується нерівність

$$\|\rho_{n,p}(f; \cdot)\|_C \leq A \sum_{k=0}^{n-1} \frac{E_{n-p+k+1}(f)_C}{p+k}, \quad (6)$$

де A — деяка абсолютна стала. Ним же було доведено, що нерівність (6) є точною за порядком для досить широкої множини функціональних компактів. Дійсно, якщо $\varepsilon = \varepsilon_m$, $m \in \mathbb{N}$ — довільна монотонно незростаюча, нескінченно мала послідовність, а $C(\varepsilon)$ — множина функцій $\varphi \in C$, для яких $E_m(\varphi)_C \leq \varepsilon_m \forall m \in \mathbb{N}$, то існують абсолютні сталі A_1 і A_2 такі, що для всіх $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$,

$$A_1 \sum_{k=0}^{n-1} \frac{\varepsilon_{n-p+k+1}}{p+k} \leq \sup_{f \in C(\varepsilon)} \|\rho_{n,p}(f; \cdot)\|_C \leq A_2 \sum_{k=0}^{n-1} \frac{\varepsilon_{n-p+k+1}}{p+k}. \quad (7)$$

При $p = 1$ і $p = n$ співвідношення (7) доведено в роботах [11] і [12] відповідно.

Асимптотична поведінка величин

$$\mathcal{E}(\mathfrak{N}; V_{n,p})_X = \sup_{f \in \mathfrak{N}} \|f - V_{n,p}(f)\|_X, \quad X \subset L_1 \quad (8)$$

на деяких важливих класах періодичних функцій $\mathfrak{N} \subset X$ при $X = C$ досліджувались багатьма авторами, такими як А.М. Колмогоров [13], С.М. Нікольський [14, 15], О.П. Тіман [16] та інші. Детальніше ознайомитись з відомими результатами у даному напрямку та з історією питання можна, наприклад, в бібліографічних коментарях до монографій [2, 17, 19]. На класах

$L_\beta^\psi \mathfrak{N}$ та $C_{\beta,s}^\psi \mathfrak{N}$ асимптотична поведінка величин (8) при $\psi \in \mathcal{D}_q$ досліджувалась в роботах [18–26]. Для класів $C_{\beta,s}^\psi$ при $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in (0, 1)$, $1 \leq s \leq \infty$, $\beta \in \mathbb{R}$ найбільш остаточні результати по дослідженню асимптотики величин $\mathcal{E}(C_{\beta,s}^\psi; V_{n,p})$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ містяться в роботах [24, с. 1674] і [26, с. 4] з яких, зокрема, випливає, що при $n - p \rightarrow \infty$ має місце рівність

$$\begin{aligned} \mathcal{E}(C_{\beta,s}^\psi; V_{n,p})_C &= \frac{\psi(n-p+1)}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + \right. \\ &\left. + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right), \end{aligned} \quad (9)$$

де $\frac{1}{s} + \frac{1}{s'} = 1$,

$$K_{q,p}(u) = 2^{-1/u} \left\| \frac{\sqrt{1 - 2q^p \cos pt + q^{2p}}}{1 - 2q \cos t + q^2} \right\|_u, \quad 1 \leq u \leq \infty, q \in (0, 1), p \in \mathbb{N}, \quad (10)$$

$$\sigma(u, p) = \begin{cases} 1 & \text{при } u = 1 \quad \text{і } p = 1, \\ 2 & \text{при } 1 < u \leq \infty \quad \text{і } p = 1, \\ 3 & \text{при } 1 \leq u \leq \infty \quad \text{і } p \in \mathbb{N} \setminus \{1\}, \end{cases} \quad (11)$$

$$\delta(s) = \begin{cases} 0, & s = 2, \\ 1, & s \in [1, \infty] \setminus \{2\}, \end{cases} \quad (12)$$

$$\varepsilon_m = \varepsilon_m(\psi) = \sup_{k \geq m} \left| \frac{\psi(k+1)}{\psi(k)} - q \right|, \quad (13)$$

а $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно всіх розглядуваних параметрів.

В роботі [27] встановлено аналоги нерівностей Лебега для функцій f з $L_\beta^{\alpha,1} L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, $\alpha > 0$, в яких оцінки відхилень $\|f(\cdot) - S_{n-1}(f; \cdot)\|_s$ виражалися через найкращі наближення функцій $f_\beta^{\alpha,1}$ в метриках просторів L_s . А саме, доведено, що для довільних $f \in L_\beta^{\alpha,1} L_s$, $\alpha > 0$, $\beta \in \mathbb{R}$, $1 \leq s \leq \infty$ має місце нерівність

$$\|f - S_{n-1}(f)\|_s \leq \left(\frac{8q^n}{\pi^2} \mathbf{K}(q) + O(1) \frac{q^n}{(1-q)^{2n}} \right) E_n(f_\beta^{\alpha,1})_{L_s}, \quad (14)$$

де $q = e^{-\alpha}$,

$$\mathbf{K}(q) = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{dv}{\sqrt{1 - q^2 \sin^2 v}}$$

— повний еліптичний інтеграл першого роду, а $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена по параметрах $n, q, \beta, s, f \in L_{\beta}^{\alpha, 1} L_s$. При $s = 1, \infty$ доведено асимптотичну непокращуваність одержаних нерівностей. В [28] результати роботи [27] були узагальнені на випадок сум Валле Пуссена.

Дана робота, яка є продовженням досліджень [27, 28], присвячена встановленню асимптотично непокращуваних аналогів нерівностей типу Лебега для сум $V_{n,p}(f)$ на множинах $C_{\beta}^{\psi} L_s$ при $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in [0, 1)$, $\beta \in \mathbb{R}$ і $1 \leq s \leq \infty$.

Теорема 1. *Нехай $\psi \in \mathcal{D}_q$, $0 < q < 1$, $\beta \in \mathbb{R}$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ і $1 \leq s \leq \infty$. Тоді для довільної функції $f \in C_{\beta}^{\psi} L_s$ справедлива нерівність*

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C &\leq \frac{\psi(n-p+1)}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + \right. \\ &\left. + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_s}, \end{aligned} \quad (15)$$

в якій $s' = \frac{s}{s-1}$, а $K_{q,p}(s')$, $\sigma(s', p)$, $\delta(s)$ і ε_{n-p+1} визначаються формулами (10), (11), (12) і (13) відповідно.

При цьому для будь-якої функції $f \in C_{\beta}^{\psi} L_s$, $1 \leq s \leq \infty$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, в множині $C_{\beta}^{\psi} L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, знайдеться функція $F(x) = F(f; n; p; x)$ така, що $E_{n-p+1}(F_{\beta}^{\psi})_{L_s} = E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_s}$, і для неї при $n-p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(F; x)\|_C &= \frac{\psi(n-p+1)}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + \right. \\ &\left. + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(F_{\beta}^{\psi})_{L_s}. \end{aligned} \quad (16)$$

$U()$ і $() O(1)$ — величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Із теореми 1 випливає, що нерівність () є асимптотично точною при $n - p \rightarrow \infty$ на всіх множинах $C_\beta^\psi L_s$ при довільних $q \in (0, 1)$, $\beta \in \mathbb{R}$ і $1 \leq s \leq \infty$. Покажемо, що ця ж нерівність залишається асимптотично точною і на деяких важливих підмножинах з $C_\beta^\psi L_s$. Дійсно, розглядаючи точні верхні межі обох частин () по класах $C_{\beta,s}^\psi$, $1 \leq s \leq \infty$ і враховуючи, що $E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s} \leq 1$, отримуємо

$$\begin{aligned} \mathcal{E}(C_{\beta,s}^\psi; V_{n,p})_C \leq & \frac{\psi(n-p+1)}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + \right. \\ & \left. + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right). \end{aligned} \quad (17)$$

Співставляючи останнє співвідношення з асимптотичною рівністю (), приходимо до висновку, що в () можна поставити знак "дорівнює".

Важливими прикладами ядер Ψ_β коефіцієнти $\psi(k)$ яких задовольняють умову $\psi \in \mathcal{D}_q$ є

— полігармонічні ядра Пуассона (див. [30, с. 256–257])

$$P_{q,\beta}(l, t) = \sum_{k=1}^{\infty} \psi_l(k) \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right), \quad l \in \mathbb{N}, \quad \beta \in \mathbb{R}, \quad (18)$$

де

$$\psi_l(k) = q^k \left(1 + \sum_{j=1}^{l-1} \frac{(1-q^2)^j}{j! 2^j} \prod_{\nu=0}^{j-1} (k+2\nu) \right), \quad q \in (0, 1), \quad (19)$$

— ядра Пуассона для рівняння теплопровідності (див. [31, с. 269])

$$\mathcal{P}_{q,\beta}(t) = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{2}{q^k + q^{-k}} \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right), \quad q \in (0, 1), \quad \beta \in \mathbb{R}, \quad (20)$$

— ядра Неймана (див. [2, с. 361])

$$N_{q,\beta}(t) = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{q^k}{k} \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right), \quad q \in (0, 1), \quad \beta \in \mathbb{R} \quad (21)$$

та інші.

Для величин ε_m вигляду (13), що породжуються послідовностями $\psi(k) = \psi_l(k)$ ядер $P_{q,\beta}(l, t)$ при $l = 1$ справджується тотожність

$$\varepsilon_m \equiv 0, \quad (22)$$

а при $l \in \mathbb{N} \setminus \{1\}$, як доведено в [32, с. 108] (див. також [33, с. 180]), має місце нерівність

$$\varepsilon_m(l) \leq \frac{(2l-3)q}{m}, \quad m \in \mathbb{N}; \quad (23)$$

для ε_m , породжених послідовностями $\psi(k) = \frac{2}{q^k + q^{-k}}$ ядер $\mathcal{P}_{q,\beta}(t)$, справедлива оцінка

$$\varepsilon_m = \sup_{k \geq m} \frac{q^{2k+1}(1-q^2)}{1+q^{2(k+1)}} = \frac{q^{2m+1}(1-q^2)}{1+q^{2(m+1)}} < q^{2m+1}, \quad (24)$$

для ε_m , що породжуються послідовностями $\psi(k) = \frac{q^k}{k}$ ядер $N_{q,\beta}(t)$, легко довести рівність

$$\varepsilon_m = \sup_{k \geq m} \frac{q}{k+1} = \frac{q}{m+1}. \quad (25)$$

Із теореми 1 і формул (22)–(25) отримуємо наступні твердження.

Наслідок 1. *Нехай множини $C_\beta^\psi L_s$, $\beta \in \mathbb{R}$, $1 \leq s \leq \infty$ породжуються коефіцієнтами $\psi(k) = \psi_l(k)$ ядер $P_{q,\beta}(l, t)$, $l \in \mathbb{N}$, вигляду (18). Тоді для довільних $f \in C_\beta^\psi L_s$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ справедлива нерівність*

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C &\leq \frac{q^{n-p+1}}{p} \left(1 + \sum_{j=1}^{l-1} \frac{(1-q^2)^j}{j! 2^j} \prod_{\nu=0}^{j-1} (k+2\nu)\right) \times \\ &\times \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \right. \right. \\ &\left. \left. + \frac{lq}{(n-p+1)(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}, \quad (26) \end{aligned}$$

де $s' = \frac{s}{s-1}$, а $K_{q,p}(s')$, $\sigma(s', p)$ і $\delta(s)$ визначаються формулами (10), (11) і (12) відповідно.

При цьому для будь-якої функції $f \in C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, в множині $C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, знайдеться функція $F(x) = F(f; n; p; x)$ така, що $E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s} = E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}$, і для неї при $n-p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\|\rho_{n,p}(F; x)\|_C = \frac{q^{n-p+1}}{p} \left(1 + \sum_{j=1}^{l-1} \frac{(1-q^2)^j}{j! 2^j} \prod_{\nu=0}^{j-1} (k+2\nu)\right) \times$$

$$\begin{aligned} & \times \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \right. \right. \\ & \left. \left. + \frac{lq}{(n-p+1)(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (27)$$

$Y()$ і $() O(1)$ – величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Наслідок 2. Нехай множини $C_\beta^\psi L_s$, $\beta \in \mathbb{R}$, $1 \leq s \leq \infty$ породжуються коефіцієнтами $\psi(k) = \frac{2}{q^k + q^{-k}}$ ядер $\mathcal{P}_{q,\beta}(t)$, вигляду (20). Тоді для довільних $f \in C_\beta^\psi L_s$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C \leq \\ & \leq \frac{2q^{n-p+1}}{(1+q^{2(n-p+1)})p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \right. \right. \\ & \left. \left. + \frac{q^{2(n-p)+3}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}, \end{aligned} \quad (28)$$

де $s' = \frac{s}{s-1}$, а $K_{q,p}(s')$, $\sigma(s', p)$ і $\delta(s)$ визначаються формулами (10), (11) і (12) відповідно.

При цьому для будь-якої функції $f \in C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, в множині $C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, знайдеться функція $F(x) = F(f; n; p; x)$ така, що $E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s} = E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}$, і для неї при $n-p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(F; x)\|_C = \\ & = \frac{2q^{n-p+1}}{(1+q^{2(n-p+1)})p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \right. \right. \\ & \left. \left. + \frac{q^{2(n-p)+3}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (29)$$

$Y()$ і $() O(1)$ – величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Наслідок 3. Нехай множини $C_\beta^\psi L_s$, $\beta \in \mathbb{R}$, $1 \leq s \leq \infty$ породжуються коефіцієнтами $\psi(k) = \frac{q^k}{k}$ ядер $N_{q,\beta}(t)$, вигляду (21). Тоді для довільних

$f \in C_\beta^\psi L_s$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C \leq \\ & \leq \frac{q^{n-p+1}}{p(n-p+1)} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + \frac{q}{(n-p+2)(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}, \end{aligned} \quad (30)$$

де $s' = \frac{s}{s-1}$, а $K_{q,p}(s')$, $\sigma(s', p)$ і $\delta(s)$ визначаються формулами (10), (11) і (12) відповідно.

При цьому для будь-якої функції $f \in C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, в множині $C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$, знайдеться функція $F(x) = F(f; n; p; x)$ така, що $E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s} = E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}$, і для неї при $n-p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(F; x)\|_C = \\ & = \frac{q^{n-p+1}}{p(n-p+1)} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + \frac{q}{(n-p+2)(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (31)$$

$U()$ і $() O(1)$ – величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Оскільки, як зазначалося вище, при $p = 1$ суми Валле Пуссена $V_{n,p}(f)$ перетворюються в суми Фур'є $S_{n-1}(f)$, то з () для довільної $f \in C_\beta^\psi L_s$, $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in (0, 1)$, $1 \leq s \leq \infty$ впливає нерівність

$$\begin{aligned} & \|f(x) - S_{n-1}(f; x)\|_C \leq \\ & \leq \psi(n) \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,1}(s') + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{n(1-q)^{\sigma(s',1)}} + \frac{\varepsilon_n}{(1-q)^2} \right) \right) E_n(f_\beta^\psi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (32)$$

В роботі [35] (див. формулу (25)) було показано, що при $1 \leq u < \infty$

$$K_{q,1}(u) = \pi^{\frac{1}{u}} F^{\frac{1}{u}} \left(\frac{u}{2}, \frac{u}{2}; 1; q^2 \right),$$

де

$$F(a, b; c; z) = 1 + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{(a)_k (b)_k}{(c)_k} \frac{z^k}{k!}, \quad (x)_k = x(x+1)(x+2) \cdots (x+k-1)$$

— гіпергеометрична функція Гаусса. Тому для $1 < s \leq \infty$ нерівність () можемо переписати у вигляді

$$\begin{aligned} & \|f(x) - S_{n-1}(f; x)\|_C \leq \\ & \leq \psi(n) \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi} F_{s'}^{\frac{1}{s'}} \left(\frac{s'}{2}, \frac{s'}{2}; 1; q^2 \right) + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{n(1-q)^{\sigma(s',1)}} + \frac{\varepsilon_n}{(1-q)^2} \right) \right) E_n(f_\beta^\psi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (33)$$

Якщо $s' = 1$, то (див. [36, с. 919])

$$F\left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}; 1; q^2\right) = 2\mathbf{K}(q), \quad (34)$$

де $\mathbf{K}(q)$ — повний еліптичний інтеграл першого роду.

Із (), з урахуванням (11), (12) і (34), для довільної $f \in C_\beta^\psi L_\infty$, $\beta \in \mathbb{R}$, $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in (0, 1)$ можемо записати нерівність

$$\begin{aligned} & \|f(x) - S_{n-1}(f; x)\|_C \leq \\ & \leq \psi(n) \left(\frac{8}{\pi^2} \mathbf{K}(q) + O(1) \left(\frac{q}{n(1-q)} + \frac{\varepsilon_n}{(1-q)^2} \right) \right) E_n(f_\beta^\psi)_{L_\infty}. \end{aligned} \quad (35)$$

Якщо $\psi(k) = e^{-\alpha k}$, $\alpha > 0$, то з () випливає нерівність (14) при $s = \infty$.

Розглядаючи точні верхні межі обох частин () по класах $C_{\beta, \infty}^\psi$, отримуємо

$$\mathcal{E}(C_{\beta, \infty}^\psi; S_{n-1})_C \leq \psi(n) \left(\frac{8}{\pi^2} \mathbf{K}(q) + O(1) \left(\frac{q}{n(1-q)} + \frac{\varepsilon_n}{(1-q)^2} \right) \right), \quad (36)$$

Співставляючи це співвідношення з отриманою в роботі [29, с. 384] асимптотичною при $n \rightarrow \infty$ рівністю

$$\mathcal{E}(C_{\beta, \infty}^\psi; S_{n-1})_C = \psi(n) \left(\frac{8}{\pi^2} \mathbf{K}(q) + O(1) \left(\frac{q}{n(1-q)} + \frac{\varepsilon_n}{(1-q)^2} \right) \right), \quad (37)$$

приходимо до висновку, що при $s = \infty$ в співвідношенні (36) можна поставити знак "дорівнює".

При $s' = 2$, як легко переконатися,

$$F^{\frac{1}{s'}}\left(\frac{s'}{2}, \frac{s'}{2}; 1; q^2\right) = F^{\frac{1}{2}}(1, 1; 1; q^2) = \frac{1}{\sqrt{1-q^2}}. \quad (38)$$

Із (), з урахуванням (11), (12) і (38), для довільних $f \in C_{\beta}^{\psi}L_2$, $\beta \in \mathbb{R}$, $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in (0, 1)$ можемо записати нерівність

$$\|f(x) - S_{n-1}(f; x)\|_C \leq \psi(n) \left(\frac{1}{\sqrt{\pi(1-q^2)}} + O(1) \frac{\varepsilon_n}{(1-q)^2} \right) E_n(f_{\beta}^{\psi})_{L_2}. \quad (39)$$

Розглядаючи точні верхні межі обох частин нерівності (39) по класах $C_{\beta,2}^{\psi}$, отримуємо

$$\mathcal{E}(C_{\beta,2}^{\psi}; S_{n-1})_C \leq \psi(n) \left(\frac{1}{\sqrt{\pi(1-q^2)}} + O(1) \frac{\varepsilon_n}{(1-q)^2} \right). \quad (40)$$

Як випливає з формули (30) роботи [27] і формули (65') роботи [34] в співвідношенні (40) можна поставити знак "дорівнює". Зазначимо також, що в [37] встановлені точні рівності величин $\mathcal{E}(C_{\beta,2}^{\psi}; S_{n-1})$ за умови $\sum_{k=1}^{\infty} \psi^2(k) < \infty$.

При $s' = \infty$, як випливає з (10),

$$K_{q,1}(s') = K_{q,1}(\infty) = \left\| \frac{1}{\sqrt{1-2q \cos t + q^2}} \right\|_{\infty} = \frac{1}{(1-q)}. \quad (41)$$

Із (), з урахуванням (11), (12) і (41), для довільної $f \in C_{\beta,1}^{\psi}L_1$, $\beta \in \mathbb{R}$, $\psi \in \mathcal{D}_q$, $q \in (0, 1)$ можемо записати нерівність

$$\|f(x) - S_{n-1}(f; x)\|_C \leq \psi(n) \left(\frac{1}{\pi(1-q)} + O(1) \frac{\varepsilon_n + q/n}{(1-q)^2} \right) E_n(f_{\beta}^{\psi})_{L_1}. \quad (42)$$

Розглядаючи точні верхні межі обох частин нерівності (42) по класах $C_{\beta,1}^{\psi}$, отримуємо

$$\mathcal{E}(C_{\beta,1}^{\psi}; S_{n-1})_C \leq \psi(n) \left(\frac{1}{\pi(1-q)} + O(1) \frac{\varepsilon_n + q/n}{(1-q)^2} \right). \quad (43)$$

Як випливає з формули (30) роботи [27] і формули (63) роботи [34] в (43) при $n \rightarrow \infty$ можна поставити знак "дорівнює".

Доведення теореми 1. Нехай $f \in C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s \leq \infty$. Тоді в кожній точці $x \in \mathbb{R}$ (див., наприклад, [38, с. 810]) має місце інтегральне зображення

$$\rho_{n,p}(f; x) = f(x) - V_{n,p}(f; x) = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f_\beta^\psi(x-t) \Psi_{1,n,p}(t) dt, \quad (44)$$

в якому

$$\Psi_{j,n,p}(t) = \sum_{k=n-p+j}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) \cos\left(kt - \frac{\beta\pi}{2}\right), \quad j \in \mathbb{N}, \quad (45)$$

а $\tau_{n,p}(k)$ визначається наступним чином:

$$\tau_{n,p}(k) = \begin{cases} 1 - \frac{n-k}{p}, & n-p+1 \leq k \leq n-1, \\ 1, & k \geq n. \end{cases} \quad (46)$$

Покладемо

$$r_{n,p}(t) = \sum_{k=n-p+2}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \left(\frac{\psi(k)}{\psi(n-p+1)} - \frac{q^k}{q^{n-p+1}} \right) \cos\left(kt - \frac{\beta\pi}{2}\right). \quad (47)$$

Враховуючи (47), перепишемо (44) у вигляді

$$\begin{aligned} \rho_{n,p}(f; x) &= \\ &= \psi(n-p+1) \left(\frac{q^{-(n-p+1)}}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f_\beta^\psi(x-t) \sum_{k=n-p+1}^{\infty} \tau_{n,p}(k) q^k \cos\left(kt - \frac{\beta\pi}{2}\right) dt + \right. \\ &\quad \left. + \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f_\beta^\psi(x-t) r_{n,p}(t) dt \right). \end{aligned}$$

Провівши елементарні перетворення, з урахуванням (46), одержимо

$$\sum_{k=n-p+1}^{\infty} \tau_{n,p}(k) q^k \cos\left(kt - \frac{\beta\pi}{2}\right) = \frac{1}{p} \sum_{k=n-p}^{n-1} \sum_{j=k+1}^{\infty} q^j \cos\left(jt - \frac{\beta\pi}{2}\right).$$

В роботі [21, с. 99–100] було показано, що

$$\sum_{k=n-p}^{n-1} \sum_{j=k+1}^{\infty} q^j \cos\left(jt - \frac{\beta\pi}{2}\right) = Z_q(t) P_{q,\beta,n,p}(t),$$

де

$$Z_q(t) = \frac{1}{\sqrt{1 - 2q \cos t + q^2}},$$

$$P_{q,\beta,n,p}(t) = \sum_{k=n-p+1}^n q^k \cos \left(kt + \theta_q(t) - \frac{\beta\pi}{2} \right),$$

$$\theta_q(t) = \operatorname{arctg} \frac{q \sin t}{1 - q \cos t}.$$

Функції $Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)$ і $r_{n,p}(t)$ ортогональні до будь-якого тригонометричного полінома t_{n-p} порядку, якого не перевищує $n - p$. Тому для довільного полінома t_{n-p} з $\mathcal{T}_{2(n-p)+1}$

$$\rho_{n,p}(f; x) = \frac{\psi(n-p+1)}{\pi} \left(\int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x-t) \left(\frac{q^{-(n-p+1)}}{p} Z_q(t) P_{q,\beta,n,p}(t) + r_{n,p}(t) \right) dt \right), \quad (48)$$

де

$$\delta_{n,p}(\cdot) = f_{\beta}^{\psi}(\cdot) - t_{n-p}(\cdot). \quad (49)$$

В [26, с. 6-7] встановлено, що при $n-p \rightarrow \infty$ має місце рівномірна по t, n, p, q, ψ і β оцінка

$$|r_{n,p}(t)| = O(1) \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ 1, \frac{1}{p(1-q)} \right\}. \quad (50)$$

Враховуючи (50), із рівності (48) одержуємо

$$\rho_{n,p}(f; x) = \frac{\psi(n-p+1)}{\pi p} \int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x-t) \left(q^{-(n-p+1)} Z_q(t) P_{q,\beta,n,p}(t) + O(1) \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) dt. \quad (51)$$

Далі, обравши в () в ролі $t_{n-p}(\cdot)$ поліном $t_{n-p}^*(\cdot)$ найкращого наближення в просторі L_s функції $f_{\beta}^{\psi}(\cdot)$, тобто такий, що

$$\|f_{\beta}^{\psi} - t_{n-p}^*\|_s = E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_s}, \quad 1 \leq s \leq \infty$$

і застосувавши нерівність

$$\left\| \int_{-\pi}^{\pi} K(t-u)\varphi(u)du \right\|_C \leq \|K\|_{s'} \|\varphi\|_s, \quad \varphi \in L_s, \quad K \in L_{s'}, \quad 1 \leq s \leq \infty, \quad \frac{1}{s} + \frac{1}{s'} = 1, \quad (52)$$

(див., наприклад, [39, с. 43]), маємо

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C &\leq \frac{\psi(n-p+1)}{\pi p} \left(q^{-(n-p+1)} \|Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)\|_{s'} + \right. \\ &\quad \left. + O(1) \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (53)$$

В силу співвідношення (69) роботи [24] для s' , $1 \leq s' \leq \infty$ при $n \rightarrow \infty$ має місце асимптотична рівність

$$\begin{aligned} &\|Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)\|_{s'} = \\ &= q^{n-p+1} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \frac{q}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} \right). \end{aligned} \quad (54)$$

При $s = 2$ (див. [24, с. 1680]) рівність () можна покращити оскільки

$$\begin{aligned} \|Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)\|_2 &= \left\| \sum_{k=n-p}^{n-1} \sum_{j=k+1}^{\infty} q^j \cos \left(jt - \frac{\beta\pi}{2} \right) \right\|_2 = \\ &= \sqrt{\pi} q^{n-p+1} \sqrt{\frac{1+q^2 - q^{2p}(2p+1 - q^2(2p-1))}{(1-q^2)^3}} = \\ &= q^{n-p+1} K_{p,q}(2) = q^{n-p+1} \frac{\|\cos t\|_2}{\sqrt{\pi}} K_{p,q}(2). \end{aligned} \quad (55)$$

Поєднавши нерівність () з оцінками () і (), одержуємо () .

Доведемо другу частину теореми. Для цього досить показати, що для довільної функції $\varphi \in L_s$, можна вказати функцію $\Phi(\cdot) = \Phi(\varphi; \cdot)$, для якої $E_{n-p+1}(\Phi)_{L_s} = E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s}$ при всіх $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, і крім того, має місце рівність

$$\begin{aligned} |\rho_{n,p}(\Phi; 0)| &= \frac{\psi(n-p+1)}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + \right. \\ &\quad \left. + O(1) \left(\frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} + \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(\Phi_\beta^\psi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (56)$$

В силу, інтегрального зображення (48), оцінки (50) та факту ортогональності функції $Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)$ до будь-якого тригонометричного полінома $t_{n-p} \in \mathcal{T}_{2(n-p)+1}$, для довільної функції f з множини $C_\beta^\psi L_s$, $\psi \in \mathcal{D}_q$, $0 < q < 1$, виконується рівність

$$\begin{aligned} |\rho_{n,p}(f; x)| &= \psi(n-p+1) \left(q^{-(n-p+1)} \left| \frac{1}{\pi p} \int_{-\pi}^{\pi} f_\beta^\psi(x-t) Z_q(t) P_{q,\beta,n,p}(t) dt \right| + \right. \\ &\quad \left. + O(1) \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ 1, \frac{1}{p(1-q)} \right\} E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s} \right) = \\ &= \psi(n-p+1) \left(q^{-(n-p+1)} |\rho_{n,p}(\mathcal{J}_\beta^{\alpha,1}(f_\beta^\psi); x)| + \right. \\ &\quad \left. + O(1) \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ 1, \frac{1}{p(1-q)} \right\} E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s} \right), \end{aligned} \quad (57)$$

де $\alpha = \ln \frac{1}{q}$.

Внаслідок теореми 3 роботи [28, с. 313] для довільної функції $\varphi \in L_s$, $1 \leq s \leq \infty$ знайдеться функція $\bar{\varphi}(t)$ така, що

$$E_{n-p+1}(\bar{\varphi})_{L_s} = E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s} \quad (58)$$

і для неї виконується рівність

$$\begin{aligned} &|\rho_{n,p}(\mathcal{J}_\beta^{\alpha,1}(\bar{\varphi}); 0)| = \\ &= \frac{q^{n-p+1}}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi^{1+1/s'}} K_{q,p}(s') + O(1) \frac{q\delta(s)}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s',p)}} \right) E_{n-p+1}(\bar{\varphi})_{L_s}. \end{aligned} \quad (59)$$

Функція $F = \mathcal{J}_\beta^\psi(\bar{\varphi})$ є шуканою, оскільки для неї в силу ()-() виконується (). Теорему 1 доведено.

Теорема 2. Нехай $\psi \in \mathcal{D}_q$, $0 < q < 1$, $\beta \in \mathbb{R}$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ і $1 \leq s \leq \infty$. Тоді для довільної функції $f \in L_\beta^\psi L_1$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_{L_s} &\leq \frac{\psi(n-p+1)}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_s}{\pi^{1+1/s}} K_{q,p}(s) + \right. \\ &\quad \left. + O(1) \left(\frac{q}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s,p)}} + \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_1}, \end{aligned} \quad (60)$$

де $K_{q,p}(s)$ і $\sigma(s,p)$ визначаються формулами (10) і (11) відповідно, а $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно всіх розглядуваних параметрів.

Доведення теореми 2. Нехай $f \in L_\beta^\psi L_1$. Внаслідок інтегрального зображення () та твердження 1.5.5 із роботи [39, с. 43], отримуємо

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_{L_s} &\leq \frac{\psi(n-p+1)}{\pi p} \left(q^{-(n-p+1)} \|Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)\|_s + \right. \\ &\left. + O(1) \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \|\delta_{n,p}(x-t)\|_1, \quad 1 \leq s \leq \infty, \end{aligned} \quad (61)$$

де $\delta_{n,p}$ визначається рівністю (49). Обравши в () в якості t_{n-p} поліном найкращого наближення t_{n-p}^* функції f в метриці простору L_1 , одержимо

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_{L_s} &\leq \frac{\psi(n-p+1)}{\pi p} \left(q^{-(n-p+1)} \|Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)\|_s + \right. \\ &\left. + O(1) \frac{\varepsilon_{n-p+1}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_1}. \end{aligned} \quad (62)$$

В силу рівності (69) роботи [24] маємо

$$\begin{aligned} &\|Z_q(t)P_{q,\beta,n,p}(t)\|_s = \\ &= q^{n-p+1} \left(\frac{\|\cos t\|_s}{\pi^{1/s}} K_{q,p}(s) + O(1) \frac{q}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s,p)}} \right). \end{aligned} \quad (63)$$

З () і () випливає (). Теорему 2 доведено.

З теореми 2 і оцінок (22)–(25) отримуємо наступні твердження.

Наслідок 4. Нехай множини $L_\beta^\psi L_1$, $\beta \in \mathbb{R}$ породжуються коефіцієнтами $\psi(k) = \psi_l(k)$ ядер $P_{q,\beta}(l, t)$, $l \in \mathbb{N}$ вигляду (18). Тоді для довільних $f \in L_\beta^\psi L_1$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, $1 \leq s \leq \infty$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_{L_s} &\leq \frac{q^{n-p+1}}{p} \left(1 + \sum_{j=1}^{l-1} \frac{(1-q^2)^j}{j!2^j} \prod_{\nu=0}^{j-1} (k+2\nu) \right) \times \\ &\times \left(\frac{\|\cos t\|_s}{\pi^{1+1/s}} K_{q,p}(s) + O(1) \left(\frac{q}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s,p)}} + \right. \right. \\ &\left. \left. + \frac{lq}{(n-p+1)(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_1}, \end{aligned}$$

де $K_{q,p}(s)$ і $\sigma(s,p)$ визначаються формулами (10) і (11) відповідно, а $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно всіх розглядуваних параметрів.

Наслідок 5. Нехай множини $L_\beta^\psi L_1$, $\beta \in \mathbb{R}$ породжуються коефіцієнтами $\psi(k) = \frac{2}{q^k + q^{-k}}$ ядер $\mathcal{P}_{q,\beta}(t)$ вигляду (20). Тоді для довільних $f \in L_\beta^\psi L_1$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, $1 \leq s \leq \infty$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(f; x)\|_{L_s} \leq \\ & \leq \frac{2q^{n-p+1}}{(1+q^{2(n-p+1)})^p} \left(\frac{\|\cos t\|_s}{\pi^{1+1/s}} K_{q,p}(s) + O(1) \left(\frac{q}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s,p)}} + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + \frac{q^{2(n-p)+3}}{(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_1}, \end{aligned}$$

де $K_{q,p}(s)$ і $\sigma(s,p)$ визначаються формулами (10) і (11) відповідно, а $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно всіх розглядуваних параметрів.

Наслідок 6. Нехай множини $L_\beta^\psi L_1$, $\beta \in \mathbb{R}$ породжуються коефіцієнтами $\psi(k) = \frac{q^k}{k}$ ядер $N_{q,\beta}(t)$ вигляду (21). Тоді для довільних $f \in L_\beta^\psi L_1$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$, $1 \leq s \leq \infty$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(f; x)\|_{L_s} \leq \\ & \leq \frac{q^{n-p+1}}{p(n-p+1)} \left(\frac{\|\cos t\|_s}{\pi^{1+1/s}} K_{q,p}(s) + O(1) \left(\frac{q}{(n-p+1)(1-q)^{\sigma(s,p)}} + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + \frac{q}{(n-p+1)(1-q)^2} \min \left\{ p, \frac{1}{1-q} \right\} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_1}, \end{aligned}$$

де $K_{q,p}(s)$ і $\sigma(s,p)$ визначаються формулами (10) і (11) відповідно, а $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно всіх розглядуваних параметрів.

Теорема 3. Нехай $\psi \in \mathcal{D}_0$, $\beta \in \mathbb{R}$. Тоді для довільних $f \in C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s < \infty$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C \leq \\ & \leq \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi p} \psi(n-p+1) + O(1) \sum_{k=n-p+2}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}. \quad (64) \end{aligned}$$

При цьому для будь-якої функції $f \in C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s < \infty$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ в множині $C_\beta^\psi L_s$, $1 \leq s < \infty$, знайдеться функція

$F(x) = F(f; n; p; x)$ така, що $E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s} = E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}$, і для неї при $n - p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(F; x)\|_C = \\ & = \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi p} \psi(n - p + 1) + O(1) \sum_{k=n-p+2}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) \right) E_{n-p+1}(F_\beta^\psi)_{L_s}, \end{aligned} \quad (65)$$

де $s' = \frac{s}{s-1}$. У () і () коефіцієнти $\tau_{n,p}(k)$ визначаються рівністю (46), а $O(1)$ – величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Доведення теореми 3. Перепишемо (44) у вигляді

$$\begin{aligned} \rho_{n,p}(f; x) &= \frac{\psi(n - p + 1)}{\pi p} \int_{-\pi}^{\pi} f_\beta^\psi(x - t) \cos\left((n - p + 1)t - \frac{\beta\pi}{2}\right) dt + \\ &+ \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f_\beta^\psi(x - t) \Psi_{2,n,p}(t) dt, \end{aligned} \quad (66)$$

де $\Psi_{2,n,p}(t)$ означається рівністю (45).

Функції $\cos\left((n - p + 1)t - \frac{\beta\pi}{2}\right)$ та $\Psi_{2,n,p}(t)$ ортогональні до будь-якого тригонометричного полінома t_{n-p} порядку не вищого $n - p$, тому в силу ()

$$\begin{aligned} \rho_{n,p}(f; x) &= \frac{\psi(n - p + 1)}{\pi p} \int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x - t) \cos\left((n - p + 1)t - \frac{\beta\pi}{2}\right) dt + \\ &+ \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x - t) \Psi_{2,n,p}(t) dt, \end{aligned} \quad (67)$$

де $\delta_{n,p}(\cdot)$ визначається рівністю (49).

Обравши в () у ролі $t_{n-p}(\cdot)$ поліном $t_{n-p}^*(\cdot)$ найкращого наближення в просторі L_s функції $f_\beta^\psi(\cdot)$ та використовуючи формули (46) і (52), інтеграли рівності () оцінимо наступним чином:

$$\left\| \int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x - t) \cos(n - p + 1)t dt \right\|_C \leq \|\delta_{n,p}\|_s \|\cos t\|_{s'} \leq \|\cos t\|_{s'} E_{n-p+1}(f_\beta^\psi)_{L_s}, \quad (68)$$

$$\begin{aligned}
& \left\| \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x-t) \Psi_{2,n,p}(t) dt \right\|_C \leq \\
& \leq \frac{1}{\pi} \|\delta_{n,p}\|_s \|\Psi_{2,n,p}\|_{s'} \leq \frac{2^{1/s'}}{\pi^{1/s}} \sum_{k=n-p+2}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_s}. \quad (69)
\end{aligned}$$

Об'єднуючи (68) і () отримуємо ().

Доведемо другу частину теореми. З інтегрального зображення () і факту ортогональності функції $\Psi_{2,n,p}(t)$ до будь-якого тригонометричного полінома $t_{n-p} \in \mathcal{T}_{2(n-p)+1}$ випливає, що для довільної функції $f \in C_{\beta}^{\psi} L_s$, $1 \leq s < \infty$, $\psi \in \mathcal{D}_0$, $\beta \in \mathbb{R}$ виконується рівність

$$\begin{aligned}
|\rho_{n,p}(f; x)| &= \frac{\psi(n-p+1)}{\pi p} \left| \int_{-\pi}^{\pi} f_{\beta}^{\psi}(x-t) \cos \left((n-p+1)t - \frac{\beta\pi}{2} \right) dt \right| + \\
&+ O(1) \sum_{k=n-p+2}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_s}. \quad (70)
\end{aligned}$$

Враховуючи (), щоб переконатися в справедливості () досить показати, що якою б не була функція $\varphi \in L_s$, $1 \leq s < \infty$ знайдеться функція $\Phi(\cdot) = \Phi(\varphi; \cdot)$, для якої при всіх $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$

$$E_{n-p+1}(\Phi)_{L_s} = E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s} \quad (71)$$

і, крім того, має місце рівність

$$\left| \int_{-\pi}^{\pi} \Phi(t) \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) dt \right| = \|\cos t\|_{s'} E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s}, \quad (72)$$

В якості $\Phi(\cdot)$ розглянемо функцію

$$\begin{aligned}
& \Phi(t) = \\
& = \|\cos t\|_{s'}^{1-s'} \left| \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right|^{s'-1} \text{sign} \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s}. \quad (73)
\end{aligned}$$

Для неї

$$\begin{aligned} \|\Phi(t)\|_s &= \|\cos t\|_{s'}^{1-s'} \left(\int_{-\pi}^{\pi} \left| \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right|^{(s'-1)s} dt \right)^{\frac{1}{s}} E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s} = \\ &= \|\cos t\|_{s'}^{1-s'} \left\| \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right\|_{s'}^{s'-1} E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s} = E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s}. \end{aligned} \quad (74)$$

Крім того, оскільки для довільного $t_{n-p} \in \mathcal{T}_{2(n-p)+1}$

$$\begin{aligned} &\int_{-\pi}^{\pi} t_{n-p}(\tau) |\Phi(\tau)|^{s-1} \text{sign} \Phi(\tau) d\tau = \\ &= \left(\|\cos t\|_{s'}^{1-s'} E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s} \right)^{s-1} \int_{-\pi}^{\pi} t_{n-p}(\tau) \cos \left((n-p+1)\tau + \frac{\beta\pi}{2} \right) d\tau = 0, \end{aligned}$$

то на підставі теореми 1.4.5 роботи [39, с. 28] можемо зробити висновок, що поліном $t_{n-p}^* \equiv 0$ є поліномом найкращого наближення функції $\Phi(t)$ в метриці простору L_s , $1 \leq s < \infty$. Отже, з урахуванням (),

$$E_{n-p+1}(\Phi)_{L_s} = \|\Phi\|_s = E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s}. \quad (75)$$

В силу (),

$$\begin{aligned} &\left| \int_{-\pi}^{\pi} \Phi(t) \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) dt \right| = \\ &= \|\cos t\|_{s'}^{1-s'} E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s} \left| \int_{-\pi}^{\pi} \left| \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right|^{s'-1} \times \right. \\ &\quad \left. \times \text{sign} \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) dt \right| = \\ &= \|\cos t\|_{s'}^{1-s'} E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s} \int_{-\pi}^{\pi} \left| \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right|^{s'} dt = \|\cos t\|_{s'} E_{n-p+1}(\varphi)_{L_s}, \end{aligned}$$

З останніх співвідношень випливає (72). Теорему 3 доведено.

Теорема 4. Нехай $\psi \in \mathcal{D}_0$, $\beta \in \mathbb{R}$. Тоді для довільних $f \in C_{\beta}^{\psi} L_{\infty}$, $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ справедлива нерівність

$$\|\rho_{n,p}(f; x)\|_C \leq$$

$$\leq \frac{1}{p} \left(\frac{4}{\pi} \psi(n-p+1) + O(1) \left(\frac{\psi^2(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} + p \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) \right) \right) E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_{\infty}}. \quad (76)$$

При цьому для будь-якої функції $f \in C_{\beta}^{\psi} L_{\infty}$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ знайдеться функція $F(x) = F(f; n; p; x) \in C_{\beta}^{\psi} C$ така, що $E_{n-p+1}(F_{\beta}^{\psi})_C = E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_{\infty}}$ і для неї при $n-p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(F; x)\|_C = \\ &= \frac{1}{p} \left(\frac{4}{\pi} \psi(n-p+1) + O(1) \left(\frac{\psi^2(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} + p \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) \right) \right) E_{n-p+1}(F_{\beta}^{\psi})_C. \end{aligned} \quad (77)$$

У () і () коефіцієнти $\tau_{n,p}(k)$ визначаються рівністю (46), а $O(1)$ — величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Доведення теореми 4. Нехай $f \in C_{\beta}^{\psi} L_{\infty}$, $\psi \in \mathcal{D}_0$. Виходячи з (44), та враховуючи факт ортогональності функції $\Psi_{1,n,p}(t)$ до будь-якого полінома t_{n-p} порядку не вищого за $n-p$, можемо записати

$$\begin{aligned} \rho_{n,p}(f; x) &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x-t) \Psi_{1,n,p}(t) dt = \\ &= \frac{1}{\pi p} \int_{-\pi}^{\pi} \delta_{n,p}(x-t) \left(\psi(n-p+1) \cos \left((n-p+1)t - \frac{\beta\pi}{2} \right) + \right. \\ &\quad \left. + 2\psi(n-p+2) \cos \left((n-p+2)t - \frac{\beta\pi}{2} \right) + p \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt, \end{aligned} \quad (78)$$

де $\tau_{n,p}(k)$ і $\delta_{n,p}(\cdot)$ визначаються рівностями (46) і (49) відповідно.

Обравши в () у ролі t_{n-p} поліном t_{n-p}^* найкращого наближення в просторі L_{∞} функції f_{β}^{ψ} і застосувавши нерівність (52) при $s = \infty$, отримуємо оцінку

$$\begin{aligned} & \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C \leq \\ & \leq \frac{1}{\pi p} \left(\left\| \psi(n-p+1) \cos \left((n-p+1)t - \frac{\beta\pi}{2} \right) + 2\psi(n-p+2) \cos \left((n-p+2)t - \frac{\beta\pi}{2} \right) \right\|_1 + \right. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& +p \left\| \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right) \right\|_1 E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_{\infty}} \leq \\
& \leq \frac{1}{\pi p} \left(\left\| \psi(n-p+1) \cos(n-p+1)t + \right. \right. \\
& \left. \left. + 2\psi(n-p+2) \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2(n-p+1)} \right) \right\|_1 + \right. \\
& \left. + O(1)p \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) \right) E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_{\infty}}, \tag{79}
\end{aligned}$$

Як випливає з роботи С.О. Теляковського [40, с. 512-513],

$$\begin{aligned}
& \left\| \psi(n-p+1) \cos(n-p+1)t + 2\psi(n-p+2) \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2(n-p+1)} \right) \right\|_1 + \\
& + O(1)p \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) \leq \\
& \leq 4\psi(n-p+1) + O(1) \left(\frac{\psi^2(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} + p \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) \right). \tag{80}
\end{aligned}$$

Співвідношення () і () доводять нерівність ().

Доведемо другу частину теореми 4. Виходячи з інтегрального зображення () і використовуючи факт ортогональності функції $\sum_{k=n-p+3}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) \cos \left(kt - \frac{\beta\pi}{2} \right)$ до будь-якого тригонометричного полінома t_{n-p} порядку не вищого $n-p$, для довільної функції f з множини $C_{\beta}^{\psi} L_{\infty}$, $\psi \in \mathcal{D}_0$, $\beta \in \mathbb{R}$ виконується рівність

$$\begin{aligned}
& |\rho_{n,p}(f; x)| = \frac{\psi(n-p+1)}{\pi p} \left| \int_{-\pi}^{\pi} f_{\beta}^{\psi}(x-t) \left(\cos \left((n-p+1)t - \frac{\beta\pi}{2} \right) + \right. \right. \\
& \left. \left. + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t - \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt \right| + O(1) \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \tau_{n,p}(k) \psi(k) E_{n-p+1}(f_{\beta}^{\psi})_{L_{\infty}}. \tag{81}
\end{aligned}$$

Для доведення (), з урахуванням (), досить встановити, що для довільної $\varphi \in L_{\infty}^0 = \{\varphi \in L_{\infty} : \varphi \perp 1\}$ існує функція $\Phi(\cdot) = \Phi(\varphi; \cdot) \in C$ для якої при

всіх $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$

$$E_{n-p+1}(\Phi)_C = E_{n-p+1}(\varphi)_{L_\infty}$$

і, крім того, при $n - p \rightarrow \infty$ має місце рівність

$$\begin{aligned} & \left| \int_{-\pi}^{\pi} \Phi(t) \left(\cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt \right| = \\ & = \left(4 + O(1) \left(\frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \right)^2 \right) E_{n-p+1}(\varphi)_{L_\infty}. \end{aligned} \quad (82)$$

Покладемо

$$\varphi_0(t) = \text{sign} \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) E_{n-p+1}(\varphi)_\infty$$

і через $\varphi_\delta(t)$ позначимо 2π -періодичну функцію, яка збігається з $\varphi_0(t)$ скрізь, за виключенням δ -околів $(0 < \delta < \frac{\pi}{2(n-p+1)})$ точок $t_k = \frac{(2k+1-\beta)\pi}{2(n-p+1)}$, $k \in \mathbb{Z}$, де вона лінійна і її графік сполучає точки $(t_k - \delta, \varphi_0(t_k - \delta))$ і $(t_k + \delta, \varphi_0(t_k + \delta))$. Функція $\varphi_\delta(t)$ неперервна і у точках $\tau_k = \frac{(2k-\beta)\pi}{2(n-p+1)}$, $k = 1, 2, \dots, 2(n-p+1)$ періоду $(-\frac{\beta\pi}{2(n-p+1)}, 2\pi - \frac{\beta\pi}{2(n-p+1)})$ досягає по абсолютній величині максимального значення, яке дорівнює $E_{n-p+1}(\varphi)_\infty$, почергово змінюючи знак. Тому її поліном найкращого рівномірного наближення порядку не вищого $n-p$, згідно з критерієм Чебишова, є поліном, що тотожно дорівнює нулю і, отже,

$$E_{n-p+1}(\varphi_\delta)_C = \|\varphi_\delta\|_C = E_{n-p+1}(\varphi)_\infty. \quad (83)$$

Враховуючи (52) і (83), одержуємо

$$\begin{aligned} & \left| \int_{-\pi}^{\pi} \varphi_\delta(t) \left(\cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt \right| \leq \\ & \leq \int_{-\pi}^{\pi} \left| \cos(n-p+1)t + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t - \frac{\beta\pi}{2(n-p+1)} \right) \right| dt \times \\ & \quad \times E_{n-p+1}(\varphi)_{L_\infty}. \end{aligned} \quad (84)$$

Із нерівності (19) роботи [40, с. 513], випливає оцінка

$$\int_{-\pi}^{\pi} \left| \cos(n-p+1)t + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t - \frac{\beta\pi}{2(n-p+1)} \right) \right| dt \leq$$

$$\leq 4 + O(1) \left(\frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \right)^2. \quad (85)$$

З іншого боку,

$$\begin{aligned} & \left| \int_{-\pi}^{\pi} \varphi_{\delta}(t) \left(\cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt \right| = \\ & = \left| \int_{-\pi}^{\pi} \varphi_0(t) \left(\cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt \right| + \\ & \quad + O(1) r_{n,p}(\delta), \end{aligned} \quad (86)$$

де

$$\begin{aligned} r_{n,p}(\delta) = & \left| \int_{-\pi}^{\pi} (\varphi_{\delta}(t) - \varphi_0(t)) \left(\cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) + \right. \right. \\ & \left. \left. + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt \right|. \end{aligned} \quad (87)$$

Оскільки $\psi \in \mathcal{D}_0$, то для досить великих номерів $n-p$ справджується нерівність $\frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} < 1$ і, отже,

$$r_{n,p}(\delta) < 3 \int_{-\pi}^{\pi} |\varphi_{\delta}(t) - \varphi_0(t)| dt \leq 6(n-p+1) \delta E_{n-p+1}(\varphi)_{\infty}. \quad (88)$$

Вибравши δ настільки малим, щоб виконувалась умова

$$0 < \delta < \frac{1}{n-p+1} \left(\frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \right)^2, \quad (89)$$

із (88) одержимо оцінку

$$r_{n,p}(\delta) = O(1) \left(\frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \right)^2 E_{n-p+1}(\varphi)_{\infty}. \quad (90)$$

Оскільки $\int_{-\pi}^{\pi} \varphi_0(t) \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) dt = 0$, то

$$\left| \int_{-\pi}^{\pi} \varphi_0(t) \left(\cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) + 2 \frac{\psi(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} \cos \left((n-p+2)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right) dt \right| =$$

$$\begin{aligned}
&= \left| \int_{-\pi}^{\pi} \varphi_0(t) \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) dt \right| = \\
&= \int_{-\pi}^{\pi} \left| \cos \left((n-p+1)t + \frac{\beta\pi}{2} \right) \right| dt E_{n-p+1}(\varphi)_{\infty} = 4E_{n-p+1}(\varphi)_{\infty}. \quad (91)
\end{aligned}$$

Із формул (90) і (91) бачимо, що для функції $\Phi(t) = \varphi_{\delta}(t)$ у якій параметр δ задовольняє умову (89), при $n-p+1 \rightarrow \infty$ має місце рівність (91), а, отже, і (92). Теорему 4 доведено.

Оскільки для сум $\sum_{k=n-p+j}^{\infty} \tau_{n,p}(k)\psi(k)$, які фігурують в теоремах 3 та 4, мають місце рівності

$$\sum_{k=n-p+j}^{\infty} \tau_{n,p}(k)\psi(k) = \begin{cases} \sum_{k=n-p+j}^{n-1} \frac{k-n+p}{p}\psi(k) + \sum_{k=n}^{\infty} \psi(k), & p > j, \quad j \in \mathbb{N}, \\ \sum_{k=n-p+j}^{\infty} \psi(k), & p \leq j, \quad j \in \mathbb{N}, \end{cases} \quad (92)$$

то, як неважко переконатися, для них справедлива наступна оцінка зверху:

$$\sum_{k=n-p+j}^{\infty} \tau_{n,p}(k)\psi(k) \leq \min \left\{ \sum_{k=n-p+j}^{\infty} \psi(k), \frac{1}{p} \sum_{k=n-p+j}^{\infty} (k-n+p)\psi(k) \right\}, \quad j \in \mathbb{N}.$$

Отже, в співвідношеннях (90) і (91) теореми 3 та співвідношеннях (92) і (93) теореми 4 величини $O(1) \sum_{k=n-p+j}^{\infty} \tau_{n,p}(k)\psi(k)$ можна замінити на

$$O(1) \min \left\{ \sum_{k=n-p+j}^{\infty} \psi(k), \frac{1}{p} \sum_{k=n-p+j}^{\infty} (k-n+p)\psi(k) \right\}, \quad j = 2, 3.$$

Нерівності (90) і (91) залишаються асимптотично непокрощуваними не тільки на усіх множинах $C_{\beta}^{\psi}L_s$, $1 \leq s < \infty$ та $C_{\beta}^{\psi}L_{\infty}$ при $\psi \in \mathcal{D}_0$, але і на таких важливих їх підмножинах, як класи $C_{\beta,s}^{\psi}$ і $C_{\beta,\infty}^{\psi}$. Це впливає із наступних міркувань. Розглянемо точні верхні межі в обох частинах нерівності (90) по класу $C_{\beta,s}^{\psi}$, $1 \leq s < \infty$ і точні верхні межі в обох частинах нерівності (91) по класу $C_{\beta,\infty}^{\psi}$. В результаті одержуємо нерівності

$$\mathcal{E}(C_{\beta,s}^{\psi}; V_{n,p})_C \leq \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi p} \psi(n-p+1) + O(1) \sum_{k=n-p+2}^{\infty} \psi(k)\tau_{n,p}(k) \right), \quad 1 \leq s < \infty, \quad (93)$$

$$\mathcal{E}(C_{\beta,\infty}^\psi; V_{n,p})_C \leq \frac{1}{p} \left(\frac{4}{\pi} \psi(n-p+1) + O(1) \left(\frac{\psi^2(n-p+2)}{\psi(n-p+1)} + p \sum_{k=n-p+3}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) \right) \right). \quad (94)$$

Зіставляючи два останні співвідношення відповідно з рівностями (24) і (7) роботи [22, с. 337, 341], приходимо до висновку, що у співвідношеннях (93) і (94) можна поставити знак "дорівнює".

У випадку, коли $\psi(k) = e^{-\alpha k^r}$, $\alpha > 0$, $r > 1$ (тобто, коли $C_\beta^\psi L_s = C_\beta^{\alpha,r} L_s$), як показано в [22, с. 348], для довільних $\alpha > 0$, $r > 1$ має місце оцінка

$$\begin{aligned} \sum_{k=n-p+j}^{\infty} \psi(k) \tau_{n,p}(k) &= \sum_{k=n-p+j}^{\infty} e^{-\alpha k^r} \tau_{n,p}(k) = \\ &= O(1) j^{\sigma(p)-1} \left(1 + \frac{1}{\alpha r (n-p+j)^{r-1}} \right)^{\sigma(p)} e^{-\alpha (n-p+j)^r}, \quad j \in \mathbb{N}, \end{aligned} \quad (95)$$

де

$$\sigma(p) \stackrel{\text{df}}{=} \begin{cases} 1, & \text{якщо, } p \leq j, \\ 2, & \text{якщо, } p > j, \quad j \in \mathbb{N}, \end{cases} \quad (96)$$

а коефіцієнти $\tau_{n,p}(k)$ означаються формулою (46). Отже, в силу () із теорем 3 та 4 одержуємо наступні твердження.

Наслідок 7. Нехай $\alpha > 0$, $r > 1$, $\beta \in \mathbb{R}$, $p, n \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ і $1 \leq s < \infty$. Тоді для довільних $f \in C_\beta^{\alpha,r} L_s$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C &\leq \frac{e^{-\alpha(n-p+1)^r}}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi} + \right. \\ &\left. + O(1) \left(1 + \frac{1}{\alpha r (n-p+2)^{r-1}} \right)^{\sigma(p)} \frac{e^{\alpha(n-p+1)^r}}{e^{\alpha(n-p+2)^r}} \right) E_{n-p+1}(f_\beta^{\alpha,r})_{L_s}, \end{aligned} \quad (97)$$

де $\sigma(p)$ означається формулою (96), $s' = s/(s-1)$.

При цьому для будь-якої функції $f \in C_\beta^{\alpha,r} L_s$, $\alpha > 0$, $r > 1$, $1 \leq s < \infty$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ в множині $C_\beta^{\alpha,r} L_s$, $1 \leq s < \infty$, знайдеться функція $F(x) = F(f; n; p; x)$ така, що $E_{n-p+1}(F_\beta^{\alpha,r})_{L_s} = E_{n-p+1}(f_\beta^{\alpha,r})_{L_s}$, і для неї при $n-p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\|\rho_{n,p}(F; x)\|_C = \frac{e^{-\alpha(n-p+1)^r}}{p} \left(\frac{\|\cos t\|_{s'}}{\pi} + \right)$$

$$+O(1)\left(1 + \frac{1}{\alpha r(n-p+2)^{r-1}}\right)^{\sigma(p)} \frac{e^{\alpha(n-p+1)^r}}{e^{\alpha(n-p+2)^r}} E_{n-p+1}(F_\beta^{\alpha,r})_{L_s}. \quad (98)$$

$U()$ і $O(1)$ – величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Наслідок 8. Нехай $\alpha > 0$, $r > 1$, $\beta \in \mathbb{R}$, $p, n \in \mathbb{N}$, $p \leq n$. Тоді для довільних $f \in C_\beta^{\alpha,r} L_\infty$ справедлива нерівність

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(f; x)\|_C &\leq \frac{e^{-\alpha(n-p+1)^r}}{p} \left(\frac{4}{\pi} + O(1) \left(\frac{e^{2\alpha(n-p+1)^r}}{e^{2\alpha(n-p+2)^r}} + \right. \right. \\ &\left. \left. + \left(1 + \frac{1}{\alpha r(n-p+3)^{r-1}}\right)^{\sigma(p)} \frac{e^{\alpha(n-p+1)^r}}{e^{\alpha(n-p+3)^r}} \right) \right) E_{n-p+1}(f_\beta^{\alpha,r})_{L_\infty}, \end{aligned} \quad (99)$$

де $\sigma(p)$ означається формулою (96).

При цьому для будь-якої функції $f \in C_\beta^{\alpha,r} L_\infty$, $\alpha > 0$, $r > 1$ і довільних $n, p \in \mathbb{N}$, $p \leq n$ в множині $C_\beta^{\alpha,r} L_\infty$, знайдеться функція $F(x) = F(f; n; p; x)$ така, що $E_{n-p+1}(F_\beta^{\alpha,r})_{L_\infty} = E_{n-p+1}(f_\beta^{\alpha,r})_{L_\infty}$, і для неї при $n-p \rightarrow \infty$ виконується рівність

$$\begin{aligned} \|\rho_{n,p}(F; x)\|_C &= \frac{e^{-\alpha(n-p+1)^r}}{p} \left(\frac{4}{\pi} + O(1) \left(\frac{e^{2\alpha(n-p+1)^r}}{e^{2\alpha(n-p+2)^r}} + \right. \right. \\ &\left. \left. + \left(1 + \frac{1}{\alpha r(n-p+3)^{r-1}}\right)^{\sigma(p)} \frac{e^{\alpha(n-p+1)^r}}{e^{\alpha(n-p+3)^r}} \right) \right) E_{n-p+1}(F_\beta^{\alpha,r})_{L_\infty}. \end{aligned} \quad (100)$$

$U()$ і $O(1)$ – величини, рівномірно обмежені відносно всіх розглядуваних параметрів.

Література

1. *Степанец А.И.* Классификация и приближение периодических функций. — Киев: Наук. думка, 1987. — 268 с.
2. *Степанец А.И.* Методы теории приближений В 2 ч. // Праці Ін-ту математики НАН України. Т 40. — К.: Ін-т математики НАН України, 2002. — Ч.І. — 427 с.
3. *Фалалеев Л.П.* О приближении функций обобщенными операторами Абеля-Пуассона // Сиб. мат. журн. — 2001. — **42**, №4. — С. 926–936.
4. *Steckin S.B.* On the approximation of periodic functions by de la Vallée Poussin sums // Anal. math. — 1978. — **4**. — P. 61–74.
5. *Lebesgue H.* Sur la représentation trigonométrique approchée des fonctions satisfaisantes á une condition de Lipschitz // Bull. Soc. Math. France. — 1910. — **38**. — P. 184–210.
6. *Ch. de la Vallée Poussin.* Lecons sur l'approximation des fonctions d'une variable réelle. — Paris: Gautier-Villars, 1919. — 150 p.
7. *Никольский С.М.* О некоторых методах приближения тригонометрическими суммами // Изв. АН СССР. Сер. мат. — 1940. — **4**. — С. 509–520.
8. *Стечкин С.Б.* О суммах Валле Пуассена // Докл. АН СССР. — 1951. — **80**. — С. 545–548.
9. *Габисония О.Д.* О приближении функций многих переменных целыми функциями // Изв. вуз. Матем. — 1965. — **2(45)**. — С. 30–35.
10. *Захаров А.А.* Об оценке уклонения непрерывных периодических функций от сумм Валле Пуассена // Мат. заметки. — 1968. — **3**. — С. 77–84.
11. *Осколков К.И.* К неравенству Лебега в равномерной метрике и на множестве полной меры // Мат. заметки. — 1975. — **18**. — С. 515–526.

12. *Стечкин С.Б.* О приближении периодических функций суммами Фейера // Тр. Матем. ин-та АН СССР. — 1961. — **62**. — С. 48–60.
13. *Kolmogoroff A.N.* Zur Größenordnung des Restgliedes Fourierschen Reihen differenzierbarer Funktionen // Ann. Math. — 1935. — **36**. — S. 521–526.
14. *Никольский С.М.* Асимптотическая оценка остатка при приближении суммами Фурье // Докл. АН СССР. — 1941. — **22**, №6. — С. 386–389.
15. *Никольский С.М.* Приближение периодических функций тригонометрическими многочленами // Тр. Матем. ин-та АН СССР. — 1945. — **15**. — С. 1–76.
16. *Тиман А.Ф.* Обобщение некоторых результатов А.Н. Колмогорова и С.М. Никольского // Докл. АН СССР. — 1951. — **81**, №4. — С. 509–511.
17. *Степанец А.И., Рукасов В.И., Чайченко С.О.* Приближения суммами Валле Пуссена // Праці Ін-ту математики НАН України. — 2007. — **68**. — 386 с.
18. *Рукасов В.И., Чайченко С.О.* Наближення аналітичних періодичних функцій сумами Валле Пуссена // Укр. мат. журн. — 2002. — **54**, №12. — С. 1653–1668.
19. *Степанец А.И.* Методы теории приближений: В 2 ч. // Праці Ін-ту математики НАН України. — 2002. — **40**. ч.ІІ. — 424 с.
20. *Рукасов В.И.* Приближение суммами Валле Пуссена классов аналитических функций // Укр. мат. журн. — 2003. — **55**, №6. — С. 806–816.
21. *Сердюк А.С.* Наближення інтегралів Пуассона сумами Валле Пуссена // Укр. мат. журн. — 2004. — **56**, №1. — С. 97–107.
22. *Сердюк А.С., Овсій Є.Ю.* Наближення на класах цілих функцій сумами Валле Пуссена // Теорія наближення функцій та суміжні питання: Зб. праць Ін-ту математики НАН України. — 2008. — 5, №1. — С. 334–351.

23. *Сердюк А.С.* Наближення інтегралів Пуассона сумами Валле Пуассена в рівномірній та інтегральних метриках // Доп. НАН України – 2009. – №6. – С. 34–39.
24. *Сердюк А.С.* Приближение интегралов Пуассона суммами Валле Пуассена в равномерной и интегральных метриках // Укр. мат. журн. – 2010. – **62**, №12. – С. 1672–1686.
25. *Serdyuk A.S., Ovsii Ie.Yu.* Uniform approximation of Poisson integrals of functions from the class H_ω by de la Vallée Poussin sums // Arxiv preprint, arXiv:1104.3060, 2011. – 19 p.
26. *Serdyuk A.S., Ovsii Ie.Yu., Musienko A.P.* Approximation of classes of analytic functions by de la Vallee Poussin sums in uniform metric // Arxiv preprint, arXiv:1112.0967, 2011. – 14 p.
27. *Степанец А.И., Сердюк А.С.* Неравенства Лебега для интегралов Пуассона // Укр. мат. журн. – 2000. – **52**, №6. – С. 798–808.
28. *Сердюк А.С., Мусяенко А.П.* Нерівності типу Лебега для сум Валле Пуассена при наближенні інтегралів Пуассона // Теорія наближення функцій та суміжні питання: Зб. праць Ін-ту математики НАН України. – 2010. – 7, №1. – С. 298–316.
29. *Степанец А.И., Сердюк А.С.* Приближение суммами Фурье и наилучшие приближения на классах аналитических функций // Укр. мат. журн. – 2000. – **52**, №3. – С. 375–395.
30. *Тиман М.Ф.* Аппроксимация и свойства периодических функций. – Киев: Наук. думка, 2009. – 376 с.
31. *Ахиезер Н.И.* Лекции по теории аппроксимации. – М.: Наука, 1965. – 408 с.

32. *Сердюк А.С., Чайченко С.О.* Наближення класів аналітичних функцій лінійним методом спеціального вигляду // Укр. мат. журн. – 2011. – **63**, № 1. – С. 102–109.
33. *Serdyuk A.S., Sokolenko I.V.* Asymptotic Behavior of Best approximations of Classes of Periodic Analytic Functions Defined by Moduli of Continuity // Bulgarian-Turkish-Ukrainian Scientific Conference "Mathematical Analysis, Differential Equations and their Applications", Sunny Beach 15-20 September, 2010. – Sofia: Academic Publishing House "Prof. Marin Drinov", 2011. – P. 173–182.
34. *Сердюк А.С.* Наближення класів аналітичних функцій сумами Фур'є в рівномірній метриці // Укр. мат. журн. – 2005. – **57**, №8. – С. 1079–1096.
35. *Сердюк А.С.* Наближення інтерполяційними тригонометричними поліномами на класах періодичних аналітичних функцій // Укр. мат. журн. – 2012. – **64**, №5. – С. 698–712.
36. *Грандштейн И.С., Рыжик И.М.* Таблицы интегралов, сумм, рядов и произведений. – М.: Наука, 1971. – 1108 с.
37. *Сердюк А.С., Соколенко І.В.* Рівномірні наближення класів $(\psi, \bar{\beta})$ -диференційовних функцій лінійними методами // Теорія наближення функцій та суміжні питання: Зб. праць Ін-ту математики НАН України. – 2011. – 8, №1. – С. 181–189.
38. *Рукасов В.И.* Приближение суммами Валле Пуссена классов аналитических функций // Укр. мат. журн. – 2003. – **55**, №6. – С. 806–816.
39. *Корнейчук Н.П.* Точные константы в теории приближения. – М.: Наука, 1987. – 422 с.
40. *Теляковский С.А.* О приближении суммами Фурье функций высокой гладкости // Укр. мат. журн. – 1989. – **41**, № 4. – С. 510–518.